

В. О. Шаповалова, В. В. Шаповалов, С. М. Негрецький
 Національний фармацевтичний університет (м. Харків),
 Слідче управління ГУМВС України в Харківській області,
 Харківський міська спілка ветеранів Афганістану (в-і),
 Вознесенський кафедральний собор (м. Ізюм)

Організаційно-правові і моральні аспекти вивчення проблеми поширеності наркоманії (на прикладі канабісу) в сучасному суспільстві у світлі духовної спадщини православної церкви

Встановлена важливість причинного зв'язку між рівнем соціально-економічної та медико-фармацевтичної допомоги, доступністю всіх категорій населення до психоактивних речовин, духовністю і правовою культурою громадян та криміногенною обстановкою у державі.

Ключові слова: наркоманія, соціально-економічна допомога, медико-фармацевтична допомога, духовність, правова культура, психоактивні речовини.

V. A. Shapovalova, V. V. Shapovalov, S. N. Negretskiy
 National pharmaceutical university (Kharkiv),
 Investigation department of the MIA of Ukraine in Kharkiv region,
 Kharkiv city union of the Afghanistan veterans,
 Voznesenskiy cathedral (Izyum)

Organizational & legal and moral aspects of the drug addiction's spread research (on example of the cannabis) in the modern society in a view of spiritual heritage of the orthodox church

Importance of causative link between levels of social & economical and medical & pharmaceutical help, accessibility for all categories of population of the psychoactive substances, spirituality and law culture of citizen's and criminal situation in the country.

Keywords: drug addiction, social & economical help, medical & pharmaceutical help, spirituality, law culture of citizen's, psychoactive substances.

УДК 615.21

В. О. Шаповалова, д-р фарм. наук, проф., зав. каф. фармацевтичного права НФУ, В. В. Шаповалов, д-р фарм. наук, проф. каф. фармацевтичного права НФУ, О. В. Пересипкін, дисертант каф. фармацевтичного права НФУ

Національний фармацевтичний університет (м. Харків),
 Слідче управління ГУМВС України в Харківській області

СУДОВО-ФАРМАЦЕВТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ОБІГ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ІЗ ПСИХОАКТИВНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ

У межах судової фармації досліджені основні риси й ознаки фармацевтичних підприємств, що здійснюють обіг лікарських засобів з психоактивними властивостями. Виділені основні ознаки і види суб'єктів фармацевтичної господарської діяльності.

Ключові слова: *судова фармація, фармацевтичне підприємство, лікарські засоби, психоактивні властивості*

Проблема обігу лікарських засобів із психоактивними властивостями у фармацевтичних підприємствах різних форм власності для всіх контингентів хворих є надзвичайно актуальною. Це зумовлено значним асортиментом психоактивних лікарських засобів та існуванням можливості їх перетинання із легального обігу у нелегальний обіг, що може впливати на нераціональне застосування і спричиняти зловживання психоактивними лікарськими засобами з розвитком адиктивних видів розладів здоров'я. Такий стан справ, особливо за умов поширення наркоманії та наркозлочинності, веде до зниження доступності психоактивних лікарських засобів для широких верств населення [1, 4, 5].

Фармацевтичні підприємства різних форм власності здійснюють фармацевтичну господарську діяльність (ФГД) на всіх етапах обігу лікарських засобів із психоактивними властивостями різних номенклатурно-правових груп. Термін «фармацевтична господарська діяльність» запропонований кафедрою фармацевтичного права Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету вперше у 2005 році [2, 3].

Метою роботи стало вивчення основних рис фармацевтичних підприємств, які здійснюють обіг лікарських засобів із психоактивними властивостями, в рамках судової фармації.

Основні риси фармацевтичного підприємства (ФП), яке здійснює обіг лікарських засобів із психоактивними властивостями, наведено на рис. 1.

Рис. 1. Основні риси фармацевтичного підприємства

Нами виділено основні ознаки суб'єктів фармацевтичної господарської діяльності: 1) суб'єкти ФГД є учасниками фармацевтичних господарських відносин; 2) суб'єкти ФГД здійснюють фармацевтичну господарську діяльність; 3) суб'єкти ФГД мають відповідну фармацевтичну компетенцію, що реалізується у фармацевтичній господарській діяльності; 4) суб'єкти

Шаповалова В. О., Шаповалов В. В., Пересипкін О. В., 2010

ФГД мають відокремлене майно; 5) суб'єкти ФГД несуть відповідальність за своїми обов'язками у межах відокремленого майна.

Нами систематизовано види суб'єктів фармацевтичної господарської діяльності (рис. 2).

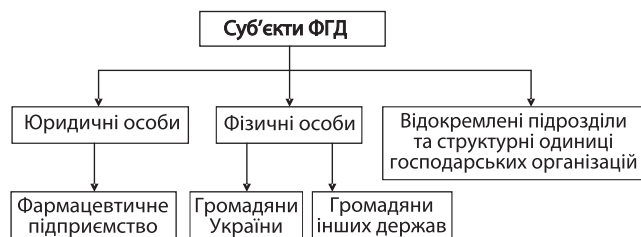

Рис. 2. Суб'єкти фармацевтичної господарської діяльності

Перший вид суб'єктів ФГД — це юридичні особи. Юридичною особою є фармацевтичне підприємство, що створено і зареєстровано шляхом об'єднання осіб та майна у встановленому законом порядку. Фармацевтичне підприємство наділяється цивільною правосдатністю і дієздатністю.

Нами систематизовано загальні ознаки фармацевтичного підприємства як юридичної особи (рис. 3):

1) організаційна єдність — ФП має внутрішню структуру, яка зафіксована в його статуті;

2) майнова відокремленість — лише ФП, що володіє відокремленим майном, є самостійним і повноправним учасником правовідносин у системі «провізор — пацієнт — лікар». Для комерційних юридичних осіб, які здійснюють фармацевтичну підприємницьку діяльність у приватній аптечній мережі, ознака майнової відокремленості конкретизована у виді наявності самостійного балансу;

3) виступ у господарському суді від свого імені. Якщо перші дві ознаки створюють необхідні передумови для самостійної участі ФП в фармацевтичній господарській діяльності, то ця ознака означає, що ФП можуть від свого імені здобувати майнові і немайнові права і нести зобов'язання;

4) самостійна майнова відповідальність. Через те, що ФП здобуває від свого імені права та обов'язки, воно повинно нести пов'язані з цим обов'язки та відповідальність.

Рис. 3. Ознаки фармацевтичного підприємства як юридичної особи

Другий вид суб'єктів ФГД — фізичні особи, що здійснюють фармацевтичну господарську діяльність без утворення юридичної особи і зареєстровані відповідно до закону як підприємці.

Третій вид суб'єктів ФГД — відокремлені підрозділи і структурні одиниці ФП, утворені ними для здійснення ФГД з обігу психоактивних лікарських засобів. У їхньому числі — філії і представництва ФГД.

Для регіональної аптечної мережі філія становить собою відокремлений підрозділ ФП, який розташований поза місцем його знаходження і здійснює всі або частину функцій ФП.

Для регіональної аптечної мережі ФП можуть мати представництва, тобто відокремлені підрозділи ФП, які розташовані поза місцем його знаходження і здійснюють захист та представництво інтересів фармацевтичного підприємства як юридичної особи.

Нами узагальнено перелік прав, на підставі яких суб'єкти фармацевтичної господарської діяльності реалізують свою фармацевтичну компетенцію: 1) право власності; 2) право проведення фармацевтичної господарської діяльності; 3) право оперативного керування; 4) право оперативно-господарського використання майна фармацевтичного підприємства.

Інколи в регіональній аптечній мережі як суб'єкти ФГД виступають фармацевтичні організації.

По-перше, фармацевтичні організації є юридичними особами, як і фармацевтичні підприємства. По-друге, фармацевтичні організації діють на основі права власності, права проведення фармацевтичної господарської діяльності або права оперативного керування. Статус юридичної особи суб'єктів ФГД — фармацевтичних організацій визначається цивільним і господарським законодавством України.

На відміну від фармацевтичних організацій, відокремлені підрозділи і структурні одиниці фармацевтичних організацій не є юридичними особами. Вони наділяються майном їхньої юридичної особи, що їх створила. Керівники філій і представництв призначаються суб'єктом фармацевтичної господарської діяльності і діють на підставі виданого їм доручення. Діють відокремлені підрозділи і структурні одиниці суб'єктів ФГД тільки на основі права оперативного-господарського використання майна фармацевтичного підприємства.

Фармацевтичні підприємства можуть здійснювати обидва види господарської діяльності — як підприємництво (господарську комерційну діяльність), так і некомерційну господарську діяльність.

Таким чином, в рамках судової фармації досліджено основні риси та ознаки фармацевтичних підприємств, які здійснюють обіг лікарських засобів із психоактивними властивостями; виділено основні ознаки та види суб'єктів фармацевтичної господарської діяльності.

Список літератури

1. Лекарственные средства в неврологии, психиатрии и наркологии; под ред. В. А. Шаповаловой, П. В. Волошина, А. В. Стефанова, И. М. Трахтенберга, В. В. Шаповалова. — Х.: Факт, 2003. — 784 с.
2. Словник термінів з фармацевтичного права та судової фармації / В. О. Шаповалова, В. В. Шаповалов, О. С. Абросимов та ін. // Ліки України. — 2005. — № 9 (додаток). — С. 213—236.
3. Тестовые задания для контроля знаний слушателей циклов повышения квалификации специалистов по вопросам фармацевтического права и судебной фармации: Уч. пособие; под ред. В. А. Шаповаловой, В. В. Шаповалова, Н. М. Халина. — Харьков, 2005. — 180 с.
4. Фармацевтичне право в наркології / За ред. В. О. Шаповалової, І. К. Сосіна, В. В. Шаповалова. — Х.: Факт, 2004. — 800 с.
5. Фармацевтичне право. Навчальний посібник до аудиторної та позааудиторної роботи з фармацевтичного законодавства за спеціальністю «Фармація» / За ред. В. О. Шаповалової, В. В. Шаповалова, В. В. Шаповалова (мл.). — Х., 2008. — 144 с.

Надійшла до редакції 20.05.2010 р.

В. А. Шаповалова, В. В. Шаповалов, А. В. Пересыпкин
**Судебно-фармацевтические исследования
 фармацевтических предприятий, осуществляющих
 оборот лекарственных средств
 с психоактивными свойствами**

*Национальный фармацевтический университет (г. Харьков),
 Следственное управление ГУ МВД Украины в Харьковской
 области*

В рамках судебной фармации исследованы основные черты и признаки фармацевтических предприятий, осуществляющих оборот лекарственных средств с психоактивными свойствами. Выделены основные признаки и виды субъектов фармацевтической хозяйственной деятельности.

Ключевые слова: судебная фармация, фармацевтическое предприятие, лекарственные средства, психоактивные свойства.

V. A. Shapovalova, V. V. Shapovalov, A. V. Peresyppkin
**Forensic & pharmaceutical researches
 of the pharmaceutical enterprises, which conduct
 turn-over of the medicines' with psychoactive
 characteristics**

*National Pharmaceutical University (Kharkiv)
 Investigations department of Main governing of MIA of Ukraine
 in Kharkiv region*

According to the forensic pharmacy global signs and differs of the pharmaceutical enterprises that conduct turn-over of the medicines' with psychoactive characteristics were researched. Major signs and types of pharmaceutical economical activities subjects were selected.

Keywords: forensic pharmacy, pharmaceutical enterprise, medicines', psychoactive characteristics.